

LESONTWERP

BACHELOR IN ONDERWIJS: LAGER ONDERWIJS – flexibel traject

datum indienen

eventuele reden uitstel (in te vullen door mentor)

naam Ine Dhondt

klas DLO FLLLEX 2.1

Studietrajectbegeleider: Wendy Van Humbeeck

school : Vrije Basisschool Heilig Hart Oud-Heverlee leergebied : godsdienst

klas en leerjaar : 6de leerjaar – juf Veerle onderdeel : bewogen worden en in beweging komen

aantal leerlingen : 26 lesonderwerp : Waarom beweegt het christelijk vormsel?

datum (data) : 25/04/2014 lestijden : van 10u.40 tot 12u.00 uur

van tot uur

van tot uur

VOORTAAK: door leerlingen tegen de lesdatum mee te brengen materiaal of uit te voeren opdracht /

AANVRAAG MATERIAAL STAGESCHOOL

- voor de lesgever: /
- voor de leerlingen: /

BRONNEN: handboeken, naslagwerken, documentatie van oefenschool of medestudenten (in te vullen volgens APA-systeem)

CEULEMANS, K., *Leerprocessen begeleiden: godsdienst*, cursus KHLeuven (onuitg.), Toledo, schooljaar 2013-2014

zie ook vermelde websites bij opdrachten

SITUERING IN DE LEERPLANNEN: pagina en omschrijving

uit leerplan 'rooms-katholieke godsdienst voor het lager onderwijs in Vlaanderen' van het Vlaams Verbond van het Katholiek Basisonderwijs, d.d. 2000 (zie portaal):

5.2.3 Derde cyclus - Schema 3c – Componenten van levensbeschouwelijke en religieuze groei als vindplaatsen van gelovig leven:

B.1 in verbondenheid met zichzelf:

5.2.3.3 Bewogen worden en in beweging komen:

Kinderen ontdekken het vormselsacrament als een deel van de christelijke initiatieritus om in de beweging van de heilige Geest te worden opgenomen.

Dit houdt in dat ze:

- weten dat mensen door doopsel, eucharistie en vormsel geïnitieerd worden in de christelijke gemeenschap;
- de betekenis van het christelijk vormsel kunnen verklaren als een persoonlijke bevestiging van de initiatie;
- de verwijzing naar de heilige Geest ontdekken in de ritus van het vormsel;
- het vormsel kunnen typeren als een 'bewogen en gezonden worden door de heilige Geest' om in en vanuit de geloofsgemeenschap christen te zijn.

BEGINSITUATIE: relevante voorkennis, belevings- en ervaringswereld van leerlingen, motivering, voortaken, klasgewoonten

Een twintigtal IIn doen het komende weekend hun plechtige communie. Zij volgen een 'lang traject', dat wil zeggen dat ze eventueel hun vormsel zullen doen wanneer ze 17 zijn.

De IIn zijn reeds enkele lessen bezig met het thema 'Bewogen worden en in beweging komen'. Zo behandelden ze reeds:

- Waarom bewegen mensen en groepen voor anderen?
- Wat heeft Saulus/Paulus bewogen?
- Wie is voor mij een inspiratie om in beweging te komen?
- Zit er beweging in overgangsrituelen als het vormsel?

LEERDOELEN: noteer de essentiële lesdoelen. Rangschik ze volgens de lesfasering en geef met een passend symbool aan of ze cognitief (C), dynamisch-affectief (DA), sociaal (S) of psychomotorisch (PM) zijn

- De Iln kunnen uitleggen wat een initiatiesacrament is.
- De Iln kunnen de drie initiatiesacramenten benoemen.
- De Iln kunnen de verschillen tussen eerste communie, plechtige communie en vormsel uitleggen.
- De Iln zijn bereid samen informatie op te zoeken en te delen met elkaar.
- De Iln kunnen vertellen welke rituelen er plaatsvinden tijdens de ritus van het vormsel.
- De Iln zijn bereid zich in te leven in een communicant of vormeling.
- De Iln kunnen de verwijzingen naar de heilige Geest aanduiden in de beeldtaal van die rituelen.
- De Iln zijn bereid met elkaar te filosoferen over persoonlijk engagement.
- De Iln kunnen uitleggen welk persoonlijk engagement de plechtige communie en het vormsel inhouden.
- De Iln zijn bereid op te schrijven hoe een christen een volgeling van Jezus kan zijn.
- De Iln zijn bereid een wenskaarsje voor elkaar te maken.
- De Iln zijn bereid samen een stiltemoment te beleven.

ONDERWIJSLEERMIDDELEN

nog aan te vullen

voor de lesgever:

tijdens inleiding: muziek, correctiesleutel

tijdens kern: opdrachtenfiches

tijdens verwerking: beelden lopend vuur en Heilig Vuur

tijdens slot: lange lucifers

voor de leerlingen:

tijdens inleiding: 26 x werkblad

tijdens kern: opdrachten: tablets (bij voorkeur 3); lijm, schaar, groot blad, balpen, foto's, tekstballonnen met en zonder tekst; wenskaarsjes, cirkels op gekleurd papier, schaar, zwarte stift; kruiswoordraadsels

tijdens verwerking: lucifers

tijdens slot: gebed

Gefotokopieerde (invul)teksten die gebruikt worden in functie van de les steeds in twee exemplaren bijvoegen (één blanco en één ingevuld)

VERANTWOORDING VAN HET DIDACTISCH HANDELEN: gebaseerd op (1) vakdidactiek, (2) ontwikkelingspsychologie, (3) didactische principes, (4) leerpsychologie

Om onmiddellijk met de les te starten, krijgen de Iln bij het binnen komen van het klaslokaal een werkblad met kwisvraagjes over eerste en plechtige communie en vormsel. Zo is ook het lesonderwerp meteen duidelijk en kunnen ze voor zichzelf nagaan wat ze reeds weten over het onderwerp. Ze zitten onmiddellijk in de les.

Omdat de les gaat over 'in beweging komen' maak ik er een actieve les van met afwisselend opdrachten: de Iln zoeken zelf op de meegedeelde website naar informatie, ze leven zich in in een vormeling, ze praten met elkaar, ze maken een wenskaarsje, ze beleven een stiltemoment... Ze werken in kleine groepen (5 Iln) zodat iedereen actief betrokken is. Via een doorschuifstelsel doen ze de verschillende opdrachten.

Om tegelijkertijd te werken aan de verbondenheid met de klasgroep verzamelen de Iln door het uitvoeren van de opdrachten 'vuur', als symbool van de heilige Geest. Op het einde van de les wordt het verzamelde vuur gebruikt in een gezamenlijk stiltemoment.

AANDACHTSPUNT VOOR DEZE LES

BORDSCHEMA: een werkelijkheidsgetrouwe weergave met kleuren, rekening houdend met de beschikbare ruimte, screenshots van de belangrijkste stappen op het digibord

/

T Lesgang en Leerinhouden		Didactische werkvormen Materiaalgebruik Organisatie
	1. INLEIDING	
5'	1.1. oplossen van kwis over eerste en plechtige communie en vormsel	
	zie werkblad	Lkr heeft muziek opgezet. muziek:

T	Lesgang en Leerinhouden	Didactische werkvormen Materiaalgebruik Organisatie
		http://www.kerknet.be/admin/files/assets/subsites/1324/documenten/Lied_1_Geest_van_God.mp3.MP3 Lkr staat in deuropening en deelt werkbladen uit. Lln krijgen een werkblad bij het binnenkomen van de klas. Lln gaan op hun plaats zitten en lossen de vragen op: individuele opdrachsvorm
4'	1.2. verbeteren van elkaars werkblad	
	<p><i>We zullen de antwoorden even controleren.</i> → stilstaan bij de vragen 8, 9 en 10 om het lesonderwerp duidelijk te maken</p> <p><i>Wat betekent "christenen worden bij hun vormsel bewogen en gezonden door de heilige Geest"?</i> (antw.: Christenen ontvangen bij hun vormsel de heilige Geest. Ze worden geroepen om te leven zoals Jezus dat voordeed en om mee de boodschap van Jezus te verspreiden, net zoals Mozes en de leerlingen van Jezus een opdracht kregen en net zoals de christenen elk jaar tijdens de paasnacht geroepen worden om een 'vurig' christen te zijn.)</p> <p><i>De heilige Geest vormt mee de heilige Drie-eenheid. Wat is de heilige Drie-eenheid?</i> (antw.: God de vader, Jezus de zoon en de heilige Geest, de Geest van God.)</p> <p><i>Kan je uitleggen wat de heilige Geest doet?</i> (antw.: De heilige Geest inspireert en helpt mensen om te geloven in God en te leven als Jezus. Daarom ontvangen christenen de heilige Geest bij hun vormsel.)</p> <p><i>De heilige Geest wordt symbolisch voorgesteld door een duif, maar door wat wordt Hij in de Bijbel nog vaak voorgesteld? Denk bv. aan het Pinksterverhaal of het verhaal van Mozes die door God wordt geroepen om zijn volk uit Egypte te bevrijden.</i> (antw.: De heilige Geest wordt vaak symbolisch voorgesteld door vuur.)</p>	Lkr overloopt samen met lln de vragen en antwoorden. Onderwijsleergesprek
1'	1.3. luisteren naar lesonderwerpe en instructies	
	<p><i>In deze les gaan we ons verdiepen in de betekenis van de plechtige communie en het vormsel. Met hun vormsel komen christenen in beweging. Christenen krijgen dan een opdracht voor het leven en de steun van de heilige Geest, voorgesteld door vuur.</i></p> <p><i>Jullie krijgen in deze les de opdracht om samen vuur te verzamelen. Je kan vuur verzamelen door verschillende opgaven tot een goed einde te brengen.</i></p>	Lkr licht lesonderwerp toe. Lln luisteren. Lkr deelt klas in groepjes en zegt met welke opgave elke groep begint.

T Lesgang en Leerinhouden		Didactische werkvormen Materiaalgebruik Organisatie
	<i>Je werkt in groepjes van ±5 lln. Ik kom regelmatig langs en zal bijhouden hoeveel vuur, hoeveel lucifers, jullie verdienen. Na 10 minuten geef ik een teken en schuif je met je groepje door naar de volgende opgave. Zijn hierover nog vragen?</i>	
	2. KERN	
10'	2.1. opzoeken van informatie op website over de initiatiesacramenten en chrisma	
	zie opdrachten	groepswerk
10'	2.2. praten over persoonlijk engagement	
	zie opdrachten	groepsgebesprek
10'	2.3. maken van een beeldverhaal over een vormselviering met foto's, teksten en nog in te vullen tekstballonnen	
	zie opdrachten	groepswerk
10'	2.4. oplossen van kruiswoordraadsel en rebussen over de beeldtaal met vuur	
	zie opdrachten	groepsgebesprek
10'	2.5. maken van een wenskaarsje	
	zie opdrachten (eventueel maken lln 2 wenskaarsjes zodat er op het einde van de les voor iedereen één is)	individuele opdrachtvorm
	3. VERWERKING	
15'	3.1. maken van een lopend vuur in de zandbak	
	<p><i>Het is de moeite, het aantal lucifers dat jullie verzamelden.</i></p> <p><i>Jullie kunnen er een lopend vuur mee maken dat de kracht symboliseert waarmee het vuur in Jezus zijn boodschap verder loopt.</i></p> <p><i>Een beetje zoals het Heilig Vuur van de orthodoxe christenen.</i></p> <p>http://www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/videozone/programmas/journaal/2.33010?video=1.1944621</p> <p><i>We gaan nu in de zandbak op de speelplaats een lopend vuur maken. Per groep neem je een hoek in de zandbak. Je maakt een pad met de lucifers. Je plaatst de lucifers heel dicht tegen elkaar.</i></p> <p><i>Let heel goed op dat je elkaars pad niet plattrapt.</i></p> <p><i>Niemand steekt een lucifer aan! Dat is veel te gevaarlijk als we allemaal lucifers rondom ons hebben. We kunnen enkel een lopend vuur maken als iedereen zich aan deze afspraak houdt. Akkoord?</i></p> <p><i>Als we sevens naar beneden gaan, is iedereen muisstil. Je denkt na over welke mensen jouw steun of</i></p>	<p>Lkr toont beelden van Heilig Vuur in Jeruzalem.</p> <p>Lkr toont foto van voorbeeld van lopend vuur op digibord.</p> <p>Lkr maakt verwachtingen duidelijk.</p> <p>Lln luisteren naar verwachtingen.</p> <p>Lln gaan in stilte naar beneden.</p> <p>Lln maken met lucifers een 'lopend vuur' in de zandbak op de speelplaats.</p>

T Lesgang en Leerinhouden		Didactische werkvormen Materiaalgebruik Organisatie
	<p><i>hulp nodig hebben of kunnen gebruiken en hoe jij je kan engageren voor die mensen, wat jij kan doen voor die mensen.</i></p> <p><i>We gaan nu stil naar beneden, naar de zandbak.</i></p>	
	4. SLOT	
5'	4.1. genieten van een stiltemoment bij het aansteken van het lopend vuur	
	<p><i>Zullen we het even stil maken bij het ontsteken van ons lopend vuur?</i></p> <p><i>Wie wil er een gebedje voorlezen?</i></p> <p>God van mensen, Jij schenkt mensen liefde die aanstekelijk werkt als vuur. Jij geeft mensen warmte en vuur diep in hun hart, vonken van hoop, een vuurzee van aandacht, een flits van vreugde, een fakkel van vrede. Jij leerde ons de boodschap van Jezus kennen. Het is een mooie, vurige boodschap. In ons leven is er soms vreugde en soms pijn. We willen ons engageren om net als Jezus aan de kant te staan van mensen die ons nodig hebben. Wil je ons daarbij helpen?</p>	<p>LIn maken het stil. LIn leest gebedje voor. Lkr ontsteekt het 'lopend vuur'.</p> <p>LIn delen wenskaarsje uit aan elkaar.</p>